

Οι προτάσεις του WWF Ελλάς για μία βιώσιμη αλιεία

Το WWF Ελλάς υποστηρίζει και προωθεί την οικοσυστημική προσέγγιση (ecosystem based management) στην διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος για την επίτευξη βιωσιμότητας της αλιείας στην Ελλάδα. Η οικοσυστημική προσέγγιση:

- επικεντρώνεται στη διατήρηση της φυσικής δομής, λειτουργίας και παραγωγικότητας των οικοσυστημάτων
- συμπεριλαμβάνει την ανθρώπινη διάσταση στη διαχείριση του περιβάλλοντος
- αναγνωρίζει τη δυναμική και έλλειψη στασιμότητας των οικοσυστημάτων
- βασίζεται σε κοινό όραμα των τοπικών κοινωνιών
- βασίζεται στην επιστημονική γνώση, προσαρμοσμένη μέσα από συνεχή έρευνα και παρακολούθηση

Οι λύσεις που προτείνει το WWF Ελλάς για την θαλάσσια αλιεία με βάση την οικοσυστημική προσέγγιση περιλαμβάνουν την δημιουργία προστατευόμενων περιοχών, την αύξηση επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων, την διαχείριση της αλιευτικής προσπάθειας, τη δημιουργία τεχνητών υφάλων, την προώθηση της επιστημονικής έρευνας, την εκπαίδευση και κατάρτιση των αλιέων, και την εφαρμογή της νομοθεσίας μέσω ελέγχου και παρακολούθησης.

Προστατευόμενες περιοχές

Σημαντικό εργαλείο της οικοσυστημικής προσέγγισης είναι οι θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές που μπορούν να έχουν από απλή μορφή - επικεντρώνοντας στον περιορισμό των αλιευτικών δραστηριοτήτων - έως πολύ σύνθετη και ολιστική μορφή - στοχεύοντας στο σύνολο των παράκτιων και θαλάσσιων ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Αναφορικά με το αλιευτικό τους κομμάτι, οι προστατευόμενες περιοχές αφορούν συνήθως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου, και σημαντικά θαλάσσια είδη και οικοσυστήματα.

Όσον αφορά στο κομμάτι της διαχείρισης των ιχθυοαποθεμάτων, στόχος αλλά και αποτέλεσμα της δημιουργίας προστατευόμενων περιοχών είναι η ανάκαμψη των αποθεμάτων, η αύξηση του σωματικού βάρους των ψαριών (και άρα η πιο επιτυχημένη αναπαραγωγή τους), και τέλος η αύξηση της αλιευτικής παραγωγής και συνεπώς του εισοδήματος των αλιέων μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Αύξηση επιλεκτικότητας

Η αύξηση της επιλεκτικότητας όλων των τύπων αλιείας (στατικά δίχτυα, παραγάδια, δυναμικά εργαλεία κλπ.) αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση της παρεμπόπτουσας αλιείας ψαριών που δεν είναι εμπορεύσιμα, αλλά και άλλων θαλάσσιων οργανισμών όπως θαλάσσια θηλαστικά, καρχαρίες, χελώνες κ.α. Η αύξηση επιλεκτικότητας μπορεί να είναι από πολύ απλή (αύξηση μεγέθους «ματιού» δίχτυων που επιτρέπει σε μικρότερα ψάρια να μην πιάνονται), έως αρκετά περίπλοκη (πειραματισμός με αγκίστρια διαφόρων τύπων σε σχέση με το είδος στόχο και το παρεμπόπτον αλίευμα, π.χ. παραγάδια και θαλάσσιες χελώνες).

Διαχείριση αλιευτικής προσπάθειας

Η διαχείριση της αλιευτικής προσπάθειας μπορεί να επιτευχθεί με διάφορους τρόπους, όπως ο περιορισμός της για μήνες σημαντικούς για την αναπαραγωγή ψαριών. Επίσης, ένα από τα βασικά εργαλεία για την επίτευξη της βιωσιμότητας της αλιείας στο οποίο η χώρα μας θα πρέπει να δώσει ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα, είναι ο περιορισμός της αλιευτικής ικανότητας μέσω της μείωσης του αλιευτικού στόλου με την διάλυση ή την αλλαγή χρήσης των σκαφών.

Τεχνητοί ύφαλοι

Οι τεχνητοί ύφαλοι αποτελούν μία μέθοδο εμπλουτισμού των ιχθυοαποθεμάτων δεδομένου ότι προσφέρουν καταφύγιο σε ψάρια και παράλληλα αποτελούν προστατευόμενες περιοχές από την αλιεία. Στην Ελλάδα υπάρχουν 4 τεχνητοί ύφαλοι, στον Βιστωνικό Κόλπο, στην Ιερισσό, την Πρέβεζα και την Κάλυμνο. Δυστυχώς εκκρεμεί ακόμη η επιστημονική παρακολούθηση τριών από τους τέσσερις υφάλους, καθώς και τα διαχειριστικά σχέδια και των τεσσάρων.

Επιστημονική έρευνα

Όλες οι αποφάσεις σχετικά με την αλιεία θα πρέπει να λαμβάνονται με βάση την τεκμηριωμένη επιστημονική γνώση. Δυστυχώς η σχετική έρευνα στην Ελλάδα ακόμη υστερεί και ως προς τα ιχθυοαποθέματα, αλλά και το θαλάσσιο περιβάλλον εν γένει. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η έλλειψη και η ανάγκη χαρτογράφησης των λιβαδιών Ποσειδωνίας και των κοραλλιογενών ενδιαιτημάτων στα οποία αναπτύσσονται τα ερυθροφύκη (τραγάνα). Ενδεικτικό είναι ότι αυτή τη στιγμή, βάσει Ελληνικής νομοθεσίας προστατεύεται μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό των λιβαδιών Ποσειδωνίας των Ελληνικών θαλασσών (μόνο αυτά που έχουν χαρτογραφηθεί σε 57 περιοχές Natura 2000).

Εκπαίδευση και κατάρτιση αλιέων

Μία σημαντική έλλειψη στη χώρα μας είναι η απουσία εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης των Ελλήνων αλιέων. Εκτός από την ευαισθητοποίηση τους σχετικά με το θαλάσσιο περιβάλλον, η εκπαίδευση έχει και την διάσταση της ασφάλειας στη θάλασσα, της βελτίωσης της τεχνογνωσίας, των πρακτικών και άρα της ανταγωνιστικότητας, και την διατήρηση της γνώσης και της θαλάσσιας πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Εφαρμογή της νομοθεσίας

Όλα τα παραπάνω έχουν νόημα μόνο όταν υπάρχει εφαρμογή της νομοθεσίας από τους ίδιους τους αλιείς και μέσω ελέγχου και παρακολούθησης των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Τα επίπεδα και οι φορείς επιβολής του νόμου ποικίλλουν από ελέγχους του Λιμενικού Σώματος στα λιμάνια πριν και μετά το ψάρεμα, στην θάλασσα, παρακολούθηση δραστηριοτήτων σκαφών μέσω του συστήματος VMS (vessel monitoring system), έως αγορανομικούς ελέγχους σε ιχθυόσκαλες και σημεία πώλησης και κατανάλωσης. Σημαντικό στοιχείο επίσης αποτελεί η δυνατότητα ανιχνευσιμότητας της προέλευσης ενός ψαριού. Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των προβλημάτων της θαλάσσιας αλιείας στην Ελλάδα θα αποτελούσε παρελθόν εάν απλά εφαρμοζόταν η υπάρχουσα νομοθεσία.

Ανάγκη για Εθνική Στρατηγική Αλιείας

Ένα σημαντικότατο πρόβλημα της χώρας μας στον τομέα της θαλάσσιας αλιείας είναι η έλλειψη μίας ολοκληρωμένης Εθνικής Στρατηγικής Αλιείας. Μία εθνική στρατηγική θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα παραπάνω και να θέτει πολύ συγκεκριμένους στόχους, βάσει ενός οράματος βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας για την Ελληνική αλιεία.

Το WWF Ελλάς πιστεύει ότι η αλιεία στην Ελλάδα μπορεί και πρέπει να είναι βιώσιμη. Η βιωσιμότητα όμως προϋποθέτει την ύπαρξη της σχετικής πολιτικής βούλησης, την εμπλοκή όλων των ενδιαφερομένων μερών και την λήψη αποφάσεων βασισμένων στην επιστημονική γνώση. Τα απαραίτητα εργαλεία, η τεχνογνωσία, το θεσμικό πλαίσιο, αλλά και η χρηματοδότηση (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας) υπάρχουν, χρειάζονται όμως και γενναίες πολιτικές αποφάσεις οι οποίες θα τα αξιοποιήσουν.

Για περισσότερες πληροφορίες:

Γιώργος Παξιμάδης
Υπεύθυνος Θαλάσσιου Περιβάλλοντος
WWF Ελλάς
g.paximadis@wwf.gr
Τηλ. 210-3314893